



Klepel juli 2020

We zijn weer begonnen!

Op vrijdag 5 juni gingen we weer van start, na een sluiting van bijna drie maanden. Het begin was nog wat aarzelend. Nog niet alle vrijwilligers doen mee. Voor sommigen speelt leeftijd een rol of andere coronagerelateerde factoren. Er staat een bord bij het hek met regels, voor ons en voor de bezoekers. De anderhalvemeterregel is van kracht en bij alles wat eertijds gewoon was moeten we opletten. Gelukkig komen de museumbezoekers als vanouds!

Zijn er ook voordelen aan Coronatijd?

Je zou denken van niet. Ons museum moet het juist hebben van bezoekers en als die niet meer mogen komen vallen ook de inkomsten weg. Dit voorjaar ging het anders. Omdat we dicht moesten blijven kon het hele museum eens opnieuw “doorgelicht” worden, met de nodige consequenties: Boven is alles ontruimd geweest, voorzien van nieuwe elektriciteit, grondig schoongemaakt en opnieuw ingericht op thema van “Brood op de plank”. Op aanschouwelijke wijze wordt duidelijk gemaakt hoe dat brood vroeger dan wel op Wieringen op de plank kwam.



Het nieuwe fuikenbootje dat in het vroege voorjaar geplaatst is, is voorzien van een schelponderlaag en rondom het bezoekerscentrum is de schelp-laag aangevuld. Van de bouw van het bootje is een fotoboekje gemaakt, dat ter inzage ligt. Rondom de boerderij is gewied tussen de keitjes en een mankerend stukje is zelfs gestraat. Het hele erf is onkruidvrij gemaakt, de randen zijn afgestoken, de spullen op de mestplaat zijn voor een gedeelte verhuisd, zoals de grote ankers en stenen. Een ander deel is opgeruimd.

Als er mensen langs het museum fietsen hoor je vaak al een gesprek over die buiten staande fiets met de melkbussen eraan en de juten zak voorop. Ook het vernieuwde melk-rek met de keurig geschilderde melkbussen roept positief commentaar op. De spontaan opgekomen klaprozen maken het plaatje af.



Van de buitenstaande bietenmolen en de slijpmolen zijn de metalen onderdelen in de gekookte lijnolie gezet, evenals metalen onderdelen van andere apparaten. De picknicktafels en hekken zien er weer keurig uit en het hok van de kippen is ook geschilderd. En als we het toch over kippen hebben: hopelijk is de broedse kip lang genoeg in staat om de eieren uit te broeden die Mart daarvoor speciaal gekocht heeft, zodat we weer pulletjes kunnen verwelkomen. En dan maar hopen dat het hennetjes zijn!!

2



De groentetuin kon extra verzorgd worden, hetgeen resulteerde in een artikel in het Noord Hollands Dagblad. Onze tuinvrouw Corrie Maas stond er goed op! Overigens zoekt ze nog hulp, want om alles alleen te doen is zo ongezellig. De blommetuun van Jan Lont oogstte alle lof van enkele dames die daarvoor eigenlijk niet naar het museum kwamen, maar het is toch mooi meegenomen. Op het terras staan nu mooie stoelen, beter passend bij het bezoekerscentrum.

Binnen in de boerderij zijn nieuwe oude filmpjes te zien: één over de eendenkooi (Justin de Weerd, bedankt voor je redactie!) en één over de oude visafslag (Rob Holtjer). Overigens moesten de beeldschermen eerst nog met nieuwe apparatuur aangepast worden.

Ondertussen is het 't laatste weekeinde van juni "De Dag van het Wad" geweest. Deze manifestatie wordt langs de hele kust en op de Waddeneilanden gevierd met allerlei activiteiten. Hoe dat bij ons Stroeër museum ging, kunt u in deze Klepel lezen.

“Het eiland Wieringen vóór een halve eeuw”,

In de onvolprezen Wieringer Courant (zaliger nagedachtenis) van vóór de oorlog stond een reeks artikelen getiteld “Het eiland Wieringen vóór een halve eeuw”, die op amusante wijze situaties en gebeurtenissen beschrijven die een halve eeuw daarvoor, in de jaren 1880 dus, plaats gevonden zouden kunnen hebben. Onderstaand artikeltje stamt uit de krant van 11 mei 1939,. Er wordt een en ander in verteld over Stroe en over Nan, de zoon van Jan Rotgans, die ‘onze’ museumboerderij liet bouwen. Hij woonde en werkte hier eerst met broer Simon en later met zijn gezin. Er worden enkele woorden aan hem gewijd op het bord, binnen naast de toegangsdeur van de museumboerderij. Het artikel is vrijwel ongewijzigd overgenomen, met toestemming van de Historische Vereniging. De laatste ervan regel dient wel met een korrel zout genomen te worden....



3

“Meermalen hebben wij in onze historische beschrijvingen doen uitkomen hoe geweldig veel in de laatste 50 jaren op Wieringen is veranderd. Niet alleen, omdat de Afsluitdijk een gansche ommekeer in de onderlinge verhoudingen heeft gebracht, maar ook de mechanisering op allerlei gebied was in deze halve eeuw ontzagwekkend, hoewel hier aan vele moderniseeringen slechts schoorvoetend werd toegegeven. We hadden 't vorige week over [...] Frans Kuut [...] 'n zeer geziene, voornamelijk veehouder te Stroe. [...] T]oen z'n zoon—wellicht is 't even meer dan vijftig jaar geleden – zonder z'n medeweten 'n 'harkmachine' voor 't hooien had gekocht, weigerde hij met verontwaardiging dit 'onding' op z'n land toe te laten. En hij laadde 'n boerewagen vol met mannen en vrouwen, en het “zwelen”(hooien) geschiedde weer met den handhark en vork als voorheen. Van een maaimachine was toen ook nog geen sprake; voor dag en dauw zag men de boeren in rood of blauw baadje, de groote drinkenskruik en “zein”(zeis) over de schouder zich naar 't wiland begeven en weldra deden ze 't scherpe staal met groote regelmaat door het malsche gras drijven tot laat in den avond werd er doorgezwoegd, tot er weer “een krocht plat lag”.

Om zich beter te kunnen weren, ontdeed men zich van zijn bovenkleeren en nog zien we Nan Rotgans (die ook al weer een toenaam had nl. 'schorre Nan' en in die dagen ook een zeer bekende van Stroe) in rood baadje en rood baaien onderbroek de zeis hanteeren, dat de zweetdruppels hem van het gelaat dropen, maar desondanks vond hij steeds tijd en gelegenheid als 'n voorbijganger 'n kernachtig gesprek met hem wilde aanknoopen, met de roodbonte zakdoek zich 't gezicht af te vegen en dan, de arm geleund op z'n 'zein', van wal te steken.

'In mien jonge jare', zoo sprak hij dan, 'was 't hier nog efkes aars op Stroe. Toe ware d'r gien wölle (wallen) of hekke, maar alles ien stuk an mekaar. De schippe (schapen) hadde we allegaar twie an twie an 't zeel, an de voerpote vast. Je moet wete, dat schippe houë was hier 't hoofdbedrief. Elke boer had er zoowat 80, en dan 'n 20 ooie, en voer groot vee 4 koeie, 4 veerze en 4 kalve, dat was zoowat 't inventaris van 'n Stroeër boer. Iedere boer had voer de schippe z'n eigen merk, de ien had 'n rooie streep over 't schoft en 'n zwarte stip op de kop; 'n ander had weer twie rooie streepe en zoo al meer. Je moet wete, dat een deel van 't jaar mochte alle schippe hier ok los loope op de Mient en as ze dan gien merke hadde, dan zou de heele boel deur mekaar raakt hew. Maar op zeventien April most alles weer an 't zeel.'



4

En dan scheen hij zich eensklaps te bedenken, dat er weer gewerkt moest worden en met 'n kort *'Nou, goeie dag'* keerde hij zich om en z'n 'zein' sneed weer door het gras. En nu we het zoo over Stroeër schapen hadden, willen we terloops nog opmerken, dat er onder de koppels ook nog enkele zwarte schapen liepen, en dat deze van merkwaardig belang waren voor de veertien dagen over Wieringer Kermis naar Den Oever [...]. jongens, die met hun 'matje' *meisje*) in de 'speulwagen' deelnamen aan 't wagentjesrijen.

Bij iedere passeering van een zwart schaap moest het meisje haar geliefde een kus geven. Ja, de liefde speelt door alle jaren heen bij het menschedom 'n belangrijke rol en zoo was dit 'n halve eeuw geleden te Stroe ook al het geval. De Stroeër meisjes waren zeer gezien en Zondagsavonds nam menige jongeling een tocht naar Stroe om te kijken of hij niet met een matje mee mocht wandelen en haar thuis brengen. Viel de kennismaking goed uit, dan mocht hij 'n volgende Zondagavond in 't achterhuus komen vrijen.

Doch de jongelui, die minder gelukkig in de liefde waren, lieten hun wraakgevoel wel eens botvieren. Bij het *uutlid* en de *darsk* waren de daken zeer laag en zoo kon het gebeuren, dat 'n boer 's morgens z'n driewielde kar op de nok van de boerderij zag staan. Natuurlijk hadden enkele jongens dit in 't nachtelijk duister met vereende krachten klaargespeeld. Het is zelfs eens op Smerp gebeurd, dat men biggen uit het varkenshok haalde, 'n venster openschoof en de beesten daaronder door in de woonkamer terecht lieten komen. Wat een geweldige consternatie bij de bewoners opleverde.

Woonde een meisje ver, dan haalde men soms een paard bij 'n boer uit 't veld (fietsen waren er toen nog niet) en reed daarop naar zijn geliefde en liet 't paard dan lopen in de hoop dat 't den terugweg wel zou vinden. Natuurlijk gebeurden zulke dingen als de jongelui eerste eenige

café's hadden bezocht en we mogen gelukkig constateren, dat hier heel wat verandering ten goede in is gekomen."

Dag van het Wad

Sinds 2009 is de Waddenzee werelderfgoed. Dat wordt het laatste weekeinde van juni langs de hele kust, zowel op de eilanden als op het vaste land, gevierd met een grote verscheidenheid aan activiteiten. Tijdens die "Dagen van het Wad" wordt stilgestaan bij het unieke gebied. Ons museum heeft ook de deuren opengezet om bezoekers te informeren over het Wad. Evenals vorig jaar namen we de grote strandgaper als uitgangspunt. Ze liggen op sommige wadplaten voor het oprapen. Die prachtige witte schelpen lagen klaar om door jong en oud beschilderd te worden



5

Het verhaaltje dat erbij hoort luidt als volgt: omstreeks de dertiende eeuw (tussen 1245 en 1295) werden deze schelpdieren door de Vikingen op hun verre reizen als voedsel mee teruggenomen van Groenland (Dat heeft in 1992 een groep Deense onderzoekers met behulp van de C14-ouderdomsmethode en DNA-onderzoek kunnen aantonen.) Thuisgekomen werden ze overboord gekieperd, dan was er wel wat beters om te eten.

Maar die weggegooide schelpdieren overleefden het en breidden zich uit. Het is nu de grootste schelpensoort uit het Waddengebied. Een echte overlever die zelfs in brak water goed gedijt. Niet alle activiteiten langs de kust en op de waddeneilanden konden doorgang vinden door de coronacrisis, maar deze activiteit was voor ons museum de eerste gelegenheid om weer van zich te doen spreken. Zo tussen neus en lippen word je een heel klein beetje wijzer over het Waddengebied.

De donkerte van het wad.

Erna Krommendijk (Senior projectleider ‘De Donkerte van het Waddengebied’ van Natuur en Milieu Noord Holland) had alle deelnemers aan het project op de langste - en minst donkere dag – nacht van het jaar uitgenodigd voor een online-bijeenkomst. Ons ook, en we wilden onze bijdrage graag tonen.

Ons museum heeft, zoals u weet, een vergunning om een rijtuigendoos te bouwen op eigen (museum-) terrein en wil hiernaast een “duisternisbelevingsplek” realiseren. Deze permanent toegankelijke belevingsplek, startpunt voor activiteiten, zal waarschijnlijk dicht bij het museum komen te liggen en moet nog worden gekozen. In elk geval zal hij rustig en donker moeten zijn. Helaas was er geen verbinding tussen André’s laptop en de beamer in het bezoekerscentrum. Misschien een breuk in de kabel of de stekker? De bijeenkomst konden we dus helaas niet met z’n allen in het museum bekijken. Wel is de bijeenkomst opgenomen, zodat we hem later kunnen bekijken.

Giften, geschenken en vondsten

De Rabobank en de ledenraad van deze bank waren blij dat ze verenigingen die het nodig hebben in coronatijd een steuntje in de rug konden geven. Ook ons museum heeft daartoe een verzoek ingediend. We hebben **een donatie ontvangen van liefst € 2.000,-**. Dit geld wordt aangewend voor het verlies van inkomsten, omdat er maandenlang geen museumbezoek kon plaatsvinden. André Lont was aanwezig op woensdag 27 mei, om de cheque op te halen.

6



Het gebeurde via een aanrijdbaar loket, een zogenaamde *drive-thru*, op het parkeerterrein voor het kantoor van de Rabobank aan de Verkeerstorenweg 3 in Den Helder. Hier kon André op veilige afstand in zijn auto blijven zitten. Om het eens extra feestelijk te maken, werd er daar getracteerd op het nieuwe ijs van Leuk Eten & Drinken.

Via Edwin Wittink van de ons welbekende Hollands Kroonse Uitdaging hebben we **een donatie van (opnieuw) € 2000,-** ontvangen van het Microsoft C-19 Response Fund voor de realisatie van de kapschuur in het kader van de donkerte van het Waddengebied.

In verband met de verhuizing naar haar tijdelijk onderkomen in de Irisstraat heeft de OBS de Kei ons **een historisch schoolbankje** gedoneerd. **Een melkbus met teems** is ons geschonken door de



familie His en Karin Wilms uit Westerland. Uit de **nalatenschap van Pieter en Bertie Kooy** hebben wij o.a. een prachtige **bascule** gekregen.

Herman Laan heeft **een anker** opgevist, waarschijnlijk uit de 18^e of 19^e eeuw. Dit anker zal t.z.t. aan ons museum geschonken worden.

Van de heer Co Rakers uit Landsmeer kregen we **een strijkbout en een koperen kruik**. De familie Beemsterboer uit Hippolytushoef schonk ons **twee schilderijen** met afbeeldingen van Wieringen.

Karin Smits (van De Grebbe in de Koningstraat in Hippo) bracht ons **twee hoge hoeden in de originele doos**, afkomstig van Notaris Groendijk.

Alle gevers heel hartelijk dank!



(In de begin van de coronatijd heeft ons bestuurslid Thea Awater samen met een vriendin als teken van waardering en troost namens het bestuur grote bossen prachtige rode tulpen (afkomstig van de firma Kaashoek aan de Schelpenbolweg) rondgebracht onder de vrijwilligers. Naar de reacties te oordelen werd het gebaar op prijs gesteld.)

8

Varia

- Evelien Meijer, de partner van onze buurman Tjeerdo Wieberdink is na een lang ziekbed overleden. Op woensdag 29 april vond de begrafenis plaats op het kerkhof van Stroe. Vrijwilligers van o.a. het skuutje en de aak alsmede van de museumboerderij Jan Lont hebben langs de Stroeërweg een erehaag gevormd.
- We hebben een nieuwe vrijwilliger mogen verwelkomen, mevrouw Karin Saft uit Hippolytushoef. Zij wil graag gaan oppassen én rondleiden!



Regionaal Archief
Alkmaar

Bergerweg 1, 1815 AC Alkmaar, (072) 85 08 200 / 206 (direct) www.archiefalkmaar.nl

We ontvingen een interessante vraag van Mariëlle Hageman van het Regionaal Archief Alkmaar. Zij schrijft ons onder meer:

“Het coronavirus heeft ingrijpende gevolgen voor de samenleving en raakt ons allemaal. Bij het Regionaal Archief willen we deze tijd goed documenteren voor de toekomst. Daarom roepen we mensen op materiaal aan te bieden dat een beeld geeft van de invloed van het coronavirus op het leven in de regio. Maar uit het verleden hebben we geleerd dat het van groot belang is om hiermee vroeg te starten, om een goed tijdsbeeld te bewaren van deze uitzonderlijke

omstandigheden en de weerslag daarvan op de maatschappij. Het archief is op zoek naar materiaal dat laat zien wat typerend is voor deze tijd: persoonlijk materiaal, bijvoorbeeld, en materiaal dat voortkomt uit onder meer buurtinitiatieven en lokale acties, documentatieprojecten (zoals fotoprojecten of schrijfprojecten) of online-platforms. Dat kunnen foto's of filmpjes zijn, maar ook briefjes, blogs of dagboeken, posters, flyers, tekeningen, of zelfs muziek. Ook discussies op sociale media vallen hieronder”.

Wij willen graag tegemoet komen aan dit verzoek, en ook u daartoe aanmoedigen!

.

Gastenboek

27 Juni 2020.

Sehr schön und Total nette Frauen, die empfangen haben. Herzlichen Dank!

Gabi & Michael Werder aus Krefeld

28 juni 2020

Met dank aan een artikel in het NHD hebben we genotem van een prima rondleiding door de historische boerderij van Jan Lont. Zeer de moeite waard.

Theo en Margo uit Heiloo

28 juni 2020

We kwamen voor de keramiektentoonstelling en werden verrast door de gastvrije ontvangst en de boeiende rondleiding door de museumboerderij. Complimenten! En alsnog erg genoten van het keramiek!

R.Schouten, DH